

OVERDENKING BIJ MC 10 VS 17 T/M 27

Wat een wonderlijke verhalen staan er toch in de Bijbel. Zoals dit verhaal over een man die oprecht verlangt om goed te leven, bij Jezus komt en teleurgesteld weer naar huis gaat. Een verhaal met een zeer onbevredigend einde. Wat moeten wij daar nu precies van leren? Over de Bijbel wordt vaak gesproken in verheven geloofstaal, als het boek waarvan de waarheid boven alles uitgaat, maar wat is dit in vredesnaam voor waarheid? Zouden we niet veel meer hebben aan een paar duidelijke regels: Dit is goed, dat is niet goed, en een paar heldere uitspraken: Zo is het wel, en zo is het niet, dan aan een waarheid die in zulke wonderlijke verhalen verpakt wordt?

Een man komt naar Jezus toe die verlangt naar de waarheid over het leven. *Wat moet ik doen dat het eeuwige leven mijn deel wordt?* Die waarheid wil hij bezitten zoals hij zijn huis bezit en zijn geld en alle dingen die van hem zijn. Laatst zei iemand tegen mij: *Ik weet vaak niet zeker of ik wel goed geloof. Wanneer weet je dat nu?* Ja, wanneer weet je dat nu? De vraag van deze man aan Jezus is een vraag naar zekerheid. Voor die zekerheid heeft hij heel wat over.

Ik heb altijd een soort zwak voor hem gehad. Zijn verlangen is oprecht. Door zijn vraag geeft hij aan dat hij iets mist, iets niet zeker weet. Er is een openheid bij deze man die zoveel bezit, hij toont zich kwetsbaar. Dat kwetsbare blijkt ook uit het feit dat hij verdrietig naar huis gaat, het is niet zomaar een gesprekje voor hem.

De kern van dit verhaal ligt voor velen in de radicaliteit van het opgeven dat Jezus vraagt. Die roept verschillende reacties op, die je terugvindt in het verhaal zelf.

Verslagenheid: Alles opgeven, dat breng ik nooit op. Ik kom dat koninkrijk van God dus nooit binnen. Die reactie vinden we bij de leerlingen, die ontzet zijn en tegen elkaar zeggen: *Wie kan er dan nog gered worden?*

Instemming: Jezus heeft gelijk. Zo radicaal is het evangelie. Je moet niet denken dat je er zo gemakkelijk komt. Er wordt echt wat van je gevraagd. Ook die reactie vinden we binnen het verhaal zelf. Petrus, die zegt tegen Jezus: wij hebben dat goed begrepen en het ook gedaan, *we hebben alles achtergelaten om u te volgen.*

En de reactie van protest: Hoor eens, dit gaat te ver. Dit kun je niet van mensen vragen. Je familie achterlaten, je huis, je bezit. En waarom zou dat moeten, alles opgeven? Kweek je dan geen krampachtige en gefrustreerde mensen? Er moet toch een andere, minder veeleisende weg zijn.

Er is nog iets anders dat onze aandacht vraagt, naast de ongelooflijke radicaliteit in dit verhaal. Een zinnetje halverwege *Jezus zag hem aan en zijn liefde ging naar hem uit.* Ik geloof dat je vanuit dat zinnetje het hele verhaal anders gaat lezen.

Ik werd daarbij geholpen door een tekst van de middeleeuwse mysticus Eckhardt die ik tegenkwam. Hij heeft het over armoede, niet de uiterlijke armoede, waarover hij zegt *Die is goed en zeer te prijzen bij de mens die haar gewillig op zich neemt uit liefde voor onze Heer Jezus Christus omdat hij die op aarde zelf ook gekend heeft.*

Eckhardt wil het graag hebben over de innerlijke armoede, over de geest die hoort bij de armoede, de geest die in de zaligsprekingen geprezen wordt. En dan noemt die mens arm die niets wil en niets weet en niets heeft. Die niets te verliezen heeft.

Dat niets willen, zegt hij dan, wordt vaak verkeerd begrepen. Het wordt opgevat als het ideaal van zelfverloochening. Maar mensen die zichzelf uit alle macht willen verloochenen willen nog steeds iets heel graag: nl zelf een goed mens zijn en als een goed mens gelden. Zoals deze man die Jezus goede meester noemt en van hem horen wil wat hij moet doen om ook zo goed te zijn. Eckhardt zegt dat wie dat nastreven, *lieden die in boetedoeningen en uiterlijke oefeningen aan hun zelfzuchtig ik vasthouden en dat toch maar iets groots vinden van de goddelijke waarheid weinig beseffen*. Hij zegt erbij, en dat vind ik zo aardig van hem: *Mogen ze vanwege hun goede bedoelingen toch het hemelrijk beërven. Maar*, vervolgt hij: *maar van de armoede waarover ik nu wil spreken, snappen ze niets*. Wil een mens werkelijk arm worden, dan moet hij leeg worden van zijn eigen wil en vrij worden voor Gods wil.

Wat zijn de dingen die u, die jij graag wil? Wat is het dat u, dat jij zeker denkt te weten? Welke dingen rekent u, reken jij tot je persoonlijk bezit? Het zou wel eens kunnen zijn dat de dingen waar we niet zonder denken te kunnen, -en dat gaat veel verder dan materiële zekerheid, dat heeft te maken met onze relaties met anderen, met het beeld dat we hebben van onszelf, met onze gezondheid - de dingen die we voor geen goud willen verliezen, ons verhinderen leeg en open en vrij te worden. Zo leeg en open en vrij dat Gods Geest in ons kan gaan werken. De Geest die niets maar dan ook helemaal niets van doen heeft met bezit, met prestatie en met het aanzien dat is verbonden met het zelf voor een goed mens door te gaan. Gods Geest, die in mensen die haar toelaten een heel eigen soort kennis en liefde wekt.

Dat ene ontbreekt u. Wat Jezus hier zegt tegen deze man, die op zoek is naar iets dat hij zelf niet goed weet is: maak jezelf leeg om te kunnen ontvangen, word open, word vrij. Maak je los van alles dat je zo graag wilt, en denkt te weten en te hebben, van je status en je aanzien, van je oordelen, zekerheden en goede werken, en word vrij om een heel andere weg te gaan ontdekken. Het eeuwige leven waar je zo naar zoekt, het leven dat eeuwigheidswaarde heeft, als je dat echt wilt leren kennen, kom dan met mij mee. En terwijl Jezus dit zegt kijkt hij de man aan en gaat er al liefde naar hem uit. Het is die liefdevolle blik die maakt dat de man zo verdrietig is als hij bij Jezus vandaan gaat en zich van die blik verwijdt. Hij gaat weg omdat hij denkt dat hij te veel te verliezen heeft. Dat weegt zwaarder dan wat hij te winnen heeft.

Het gaat in dit verhaal denk ik uiteindelijk minder om opgeven dan om ontvangen, en dat woord gebruikt Jezus hier ook, ontvangen: jullie zullen het *honderdvoudige ontvangen* belooft hij zijn leerlingen. Bij geloven gaat het om het durven vertrouwen op een belofte. Geloven *is* vertrouwen. Daaruit leven is altijd heel radikaal. Om te durven leven uit vertrouwen in iets dat je nooit tot je eigen bezit kunt rekenen, ook al leef je er vanaf jongs af aan mee, iets dat altijd van de andere kant komt, dat je steeds weer opnieuw gegeven moet worden, iedere dag weer.

Oh, wat is dat moeilijk voor de mensen die wij zijn, met onze grote hang naar zekerheid. Maar onmogelijk is het niet. Bij God is alles mogelijk.

